

همایش علمی مطالعات حقوقی، علوم قضایی و پژوهش های اجتماعی

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار

((بাহمکاری و حمایت معنوی دانشگاه رهنورد (استان بلخ، کشور افغانستان) - جهاد دانشگاهی استان تهران))

سردبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی شماره مجوز: ۷۸۸۶۴-۱۳۳۰/۱۵۲۱
تاریخ برگزاری همایش: ۱۳ خرداد ۱۴۰۰ شماره مقاله: ۱۹/۵۷۰۴ رده بندی کنگره: الف ۷۸۵۵/۳۰۹

مسئولیت صادر کنندگان اسناد تجاری در لایحه جدید و قدیم

قانون تجارت ایران

امیر حسین نیکو^۱

کارشناسی ارشد، رشته حقوق خصوصی، مؤسسه آموزش عالی روزبهان (غیر انتفاعی - غیر دولتی)، واحد ساری، ساری، ایران

دکتر ابراهیم حسین زاده^۲

دکتری، رشته حقوق خصوصی، مؤسسه آموزش عالی روزبهان (غیر انتفاعی - غیر دولتی)، واحد ساری، ساری، ایران

چکیده

امروزه اسناد تجاری نقش مهمی را در روابط بین افراد مختلف جامعه ایفا می کند و اشخاص با عناوین متفاوت در جریان حیاتی سند تجاری مداخله می کنند و آثاری از خود برجای می گذارند. اسنادی چون سفته و چک و برات، با ویژگی ها و کارکردهای خاص، علاوه بر تاثیر اجتناب ناپذیری که بر اقتصاد هر کشور دارد؛ امروزه از مهمترین ابزار تجارت نیز به شمار می رود. صدور سند تجاری و مداخله در آن، آثار و مسایل متعددی را به بار می آورد که نیازمند بررسی و مذاقه در آن است. در برات، برات دهنده و برات گیر (قبول کننده برات) و در سفته، متعهد و در چک، صادرکننده به همراه هر یک از ظهرنویس ها و ضامن ها در برابر آخرین دارنده این اسناد دارای مسئولیت تضامنی هستند و در صورت طرح دعوی از سوی دارنده علیه یک نفر یا همه آنها، هر کدام مسئول

^۱. (نویسنده مسئول) Amirhoseinnikoo@gmail.com

^۲. hosseinzade.law@gmail.com

پرداخت کل مبلغ سند است. مسئولیت تضامنی در برابر مسئولیت مشترک قرار می‌گیرد، از این رو در صورتی که صادرکنندگان بیش از یک نفر باشند، هر کدام از آن‌ها به میزان سهم و مسئولیت خود مکلف به پرداخت مبلغ سند است و صادرکنندگان متعدد به همراه ظهرنویس‌ها و ضامن‌ها دارای مسئولیت تضامنی هستند. برات‌گیر در برات، صادرکننده و متعهد سفته و صادرکننده چک و نیز ظهرنویس‌ها و ضامن‌ها، نمی‌توانند عدم مسئولیت خود را در پرداخت مبلغ سند، شرط کنند و بگویند مسئول پرداخت مبلغ نیستند، چرا که چنین شرطی خلاف مقتضای ذات تعهد آنهاست، و این شرط موجب بی‌اعتباری سند نمی‌شود؛ بلکه شرط باطل است. روش تحقیق به صورت توصیفی - تحلیلی می‌باشد؛ و در این پژوهش در پی آن هستیم که به بررسی مسئولیت صادرکنندگان اسناد تجاری در قانون تجارت و سپس در این خصوص، قانون تجارت با لایحه قانون تجارت مقایسه و پرداخته شود و مطالبی به جامعه حقوقی عرضه گردد.

واژگان کلیدی: مسئولیت، صادرکنندگان، اسناد تجاری، لایحه جدید و قدیم، قانون تجارت

مقدمه

اسناد تجاری به دو دسته‌ی اسناد تجاری در معنای عام و اسناد تجاری در معنای خاص یا اسناد برواتی تقسیم می‌شوند و محل بحث ما اسناد تجاری در معنای خاص آن یعنی چک، سفته و برات است. بدون شک کسی که در هر نوشته‌ای متعهد بر امری می‌شود مسئولیت اخلاقی به جهت عمل به تعهد خود را دارا می‌باشد و از نظر اخلاقی موظف است به تعهد خود عمل کند لذا مسئولیت اخلاقی دارد. در سند تجاری نیز هر آن کس که در سند تعهدی می‌سپارد، مسئولیت اخلاقی به جهت انجام و عمل به تعهد خود دارد. مسئولیت مدنی به دو بخش مسئولیت قراردادی و غیرقراردادی تقسیم می‌شود. در مورد اینکه صدور سند به